

Οικία Ναούμ Χάρη

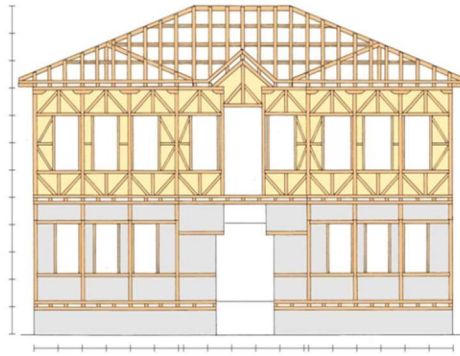
Οικία Ναούμ Χάρη¹

Η οικία Χάρη βρίσκεται στη συνοικία Βαρόσι, στη Λεωφόρο Ελευθερίας 63. Το μεγάλο αρχοντικό σπίτι χτίστηκε το 1873, από την οικογένεια του Ναούμ Χάρη και ανήκει στον τύπο της κατοικίας με εσωτερικό σοφά (κεντρική σάλα), με υπερυψωμένο ισόγειο και υπόγειο. Έχει βόρειο προσανατολισμό, αλλά, επειδή είναι γωνιακό και ελεύθερα τοποθετημένο στο οικόπεδο, υπάρχει μεγάλος αριθμός ανοιγμάτων και στις άλλες δύο όψεις. Στο κέντρο της κύριας όψης, μπορεί να διακρίνει κανείς το τριγωνικό διακοσμητικό αέτωμα, που αποτελεί ιδιαίτερο μορφολογικό στοιχείο των συμμετρικών αρχοντικών στην περιοχή Βαρόσι. Η απόλυτη συμμετρία που χαρακτηρίζει το αρχοντικό αποτελεί τη βασική αρχή οργάνωσης της εξωτερικής όψης των κατοικιών του 19ου αιώνα στην πόλη της Φλώρινας. Τα παράθυρα είναι συμμετρικά τόσο ως προς την κάτοψη των χώρων, όσο και προς το ύψος τους².

---

¹ Αρχείο Γιάννη Αντωνιάδη.

² Οικονόμου, Αι. (2014). Η Αρχιτεκτονική της Φλώρινας κατά την Απελευθέρωση. Η Μετάβαση από την Ανατολή στην Δύση. Στο Κ. Φωτιάδης, Σ. Ηλιάδου-Τάχου & Β. Βλασίδης (επιμ.), *Η Δυτική Μακεδονία: Από την ενσωμάτωση στο ελληνικό κράτος έως σήμερα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 128 - 149.

Το κατασκευαστικό σύστημα του αρχοντικού Χάρη. Διακρίνονται οι ξυλόπηκτες τοιχοποιίες στον όροφο, όπου φαίνεται ο ξύλινος σκελετός³

Το αρχοντικό κατοικήθηκε από την οικογένεια του Ναούμ Α. Χάρη, ο οποίος δαπάνησε εκείνη την εποχή, το 1873, μεγάλο χρηματικό ποσό για την κατασκευή του, πληρώνοντας αδρά τεχνίτες και μαστόρους από την Κωνσταντινούπολη. Αργότερα, το σπίτι χρησιμοποιήθηκε ως στρατιωτικό νοσοκομείο από τους Γάλλους κατά τη διάρκεια της παραμονής και δράσης των γαλλικών στρατευμάτων στην περιοχή (1916-1918)⁴.

Στρατιωτικόν νοσοκομείον Φλωρίνης⁵

Στην αυλή της οικίας Χάρη λειτούργησε το 1919 και θερινός κινηματογράφος. Μια χειροκίνητη κινηματογραφική μηχανή -λάφυρο από το γαλλικό στρατό-

³ Αρχείο Γιάννη Αντωνιάδη.

⁴ Οικονόμου, Αι. (2007). *Συγκριτική διερεύνηση της αρχιτεκτονικής συγκρότησης και της περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των παραδοσιακών κατοικιών του 19^{ου} αιώνα στην Φλώρινα*. Αθήνα: Ε.Μ.Π., Σχολή Αρχιτεκτόνων (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή).

⁵ Φωτοθήκη Λέσχης Πολιτισμού Φλώρινας.

ένα λευκό σεντόνι και η αυλή του σπιτιού του Θεμιστοκλή Χάρη έφταναν για να μετατραπεί ο χώρος σε θερινό κινηματογράφο. Πρόκειται για τον «ΑΠΟΛΛΩΝΑ», τον πρώτο κινηματογράφο της Φλώρινας, ο οποίος λειτουργούσε μόνο όταν το επέτρεπε ο καιρός, χάρις στην αγάπη και τη βοήθεια των Φλωρινιωτών Νάστη, Χρήστου Γούναρη και Ιπποκράτη Δοσίου, οι οποίοι είχαν προμηθευτεί μια κινηματογραφική μηχανή από τον γαλλικό στρατό. Οι Γάλλοι στρατιώτες του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου αγαπούσαν ιδιαίτερα τον κινηματογράφο. Πραγματοποιούσαν συχνά προβολές βουβών ταινιών με σκοπό να ψυχαγωγήσουν τους στρατιώτες τους. Πριν την ανακατασκευή του αρχοντικού μπορούσε να διακρίνει κανείς την επιγραφή του κινηματογράφου στον αυλότοιχο του σπιτιού⁶.

Το ταβάνι και η μουσάντρα⁷ στον καλό οντά⁸ της οικίας Χάρη, πριν την ανακατασκευή του 1999⁹

Το αρχοντικό, με το πέρασμα των χρόνων και λόγω ανεπαρκούς συντήρησης, υπέστη σημαντική φθορά. Το 1994, χαρακτηρίστηκε διατηρητέο, ως κλασικό δείγμα Μακεδονικής Αρχιτεκτονικής, το οποίο προσδιορίζει το ιστορικό κέντρο

⁶ Μεκάσης, Δ. (1996). *Τα παλιά επαγγέλματα της Φλώρινας. Τόμος Α΄*. Φλώρινα: Πρέσπες 1993, 95.

⁷ Οι μουσάντρες ή μεσάντρες είναι οι εντοιχισμένες ντουλάπες, που υπάρχουν στους καλούς οντάδες των παραδοσιακών κατοικιών. Η βασική λειτουργία τους είναι η αποθήκευση του κινητού εξοπλισμού της κατοικίας. Κατά την διάρκεια της ημέρας, στην μουσάντρα φυλάσσονται τα στρώματα, τα στρωσίδια και τα μαξιλάρια. Οικονόμου, Αι. (2007). *ό.π.*

⁸ Το «καλό δωμάτιο» του σπιτιού. Ο οντάς είναι ο ιδιωτικός κλειστός χώρος ανάπαυσης, φαγητού και συγκέντρωσης. Οικονόμου, Αι. (2007). *ό.π.*

⁹ *Ό.π.*

της πόλης, στην όχθη του ποταμού Σακουλέβα¹⁰. Ανακατασκευάστηκε με σεισμοδάνειο το 1999, επί ιδιοκτησίας του Χάρη Θεμιστοκλή.

Σημερινή όψη της οικίας Χάρη

Το αρχοντικό κατοικήθηκε πρώτα από την οικογένεια του Ναούμ Χάρη, στη συνέχεια από τον Γεώργιο Χάρη και τα παιδιά του, Ανέστη και Θεμιστοκλή, και, κατόπιν, περιήλθε στην ιδιοκτησία του Θεμιστοκλή Χάρη. Σήμερα ανήκει στη σύζυγο και τα παιδιά του Θεμιστοκλή Χάρη¹¹.

Βιβλιογραφία

Αρχείο Γιάννη Αντωνιάδη.

Μεκάσης, Δ. (1996). *Τα παλιά επαγγέλματα της Φλώρινας. Τόμος Α΄*. Φλώρινα: Πρέσπες 1993.

Οικονόμου, Αι. (2007). *Συγκριτική διερεύνηση της αρχιτεκτονικής συγκρότησης και της περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των παραδοσιακών κατοικιών του 19^{ου} αιώνα στην Φλώρινα*. Αθήνα: Ε.Μ.Π., Σχολή Αρχιτεκτόνων (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή).

Οικονόμου, Αι. (2014). Η Αρχιτεκτονική της Φλώρινας κατά την Απελευθέρωση. Η Μετάβαση από την Ανατολή στην Δύση. Στο Κ. Φωτιάδης, Σ. Ηλιάδου-Τάχου & Β. Βλασίδης (επιμ.), *Η Δυτική Μακεδονία: Από την ενσωμάτωση στο ελληνικό κράτος έως σήμερα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 128 – 149.

ΦΕΚ 1016/Δ/29-9-94.

Φωτοθήκη Λέσχης Πολιτισμού Φλώρινας.

---

¹⁰ ΦΕΚ 1016/Δ/29-9-94.

¹¹ Προφορική μαρτυρία της κας Θωμαΐς Χάρη, κόρης του Θεμιστοκλή Χάρη, στην κα Μαριάννα Γραφάκου, τον Ιανουάριο του 2016.

